

Sveriges förenade studentkårer

Handläggare: Fredrik Bodin

Datum: 2011-05-09

Dnr: PU2_12_1011

*SFS remissvar: Riktiga betyg är bättre än
höga betyg – Förslag till omprövning av
betyg (SOU 2010:96)*

Sveriges förenade studentkårer (SFS) har av regeringskansliet fått
möjlighet att yttra sig över betänkandet. *Riktiga betyg är bättre än höga
betyg – Förslag till omprövning av betyg (SOU 2010:96)*
Regeringskansliet vill ha synpunkter på förslagen och eller materialet i
betänkandet.

SFS lämnar med denna skrivelse sina synpunkter på
betänkandet:

Stockholm dag som ovan

Elisabeth Gehrke
Vice ordförande

elisabeth.gehrke@sfs.se
08-54 57 01 07

Fredrik Bodin
Utredare

fredrik.bodin@sfs.se
08-54 57 01 00

SFS remissvar: Riktiga betyg är bättre än höga betyg – Förslag till omprövning av betyg (SOU 2010:96)

SFS tillstyrker betänkandets huvudförslag om att omprövning av betyg ska vara möjligt. Enligt SFS ska alla studerande ha rätt att överklaga och få examination och betyg omvärderade av oberoende examinatorer. Betänkandets förslag innebär att betygen kommer att bli mer rättvist och rättssäkra, vilket är av högsta vikt för individen och samhället.

Att myndighetsbeslut ska vara möjliga att ompröva är en hörnsten i en rättsstat, utan denna möjlighet skulle samhället förlora sin legitimitet. För många medborgare är några av de viktigaste myndighetsbesluten betygen. Rättvisa betyg kan garantera en framtida försörjning eller uppfyllda drömmar.

Rättsäkerhet måste få kosta

SFS anser rättsäkerhet måste få kosta. Det är svårt att argumentera mot att möjligheten till att ompröva betyg inte får goda konsekvenser för både de studerande och samhället i stort.

Reformen är inte gratis, enligt betänkandet kostar den mellan 200 – 300 miljoner. SFS anser i likhet med betänkandet att det är svårt att finansiera reformen, på kort sikt. Dock bör de långsiktiga ekonomiska konsekvenserna beaktas mer noggrant, speciellt om det främsta argumentet mot reformen är brist på resurser. Även den långsiktiga alternativkostnaden om förslaget inte genomförs bör beaktas. Exempelvis uppstår kostnader genom sämre urval i antagningen till gymnasial och eftergymnasial utbildning, förlorad potentiell kompetens och en skadad legitimitet för myndighetsbeslut, dessa får inte underskattas.

Ur ett mer strikt ekonomiskt perspektiv är det också viktigt att betygen blir rättvisa. Om utbildningen ses som en investering för individen är det lika orimligt att den studerande inte får ett rättvist betyg, som att en arbetstagare inte får avtalad lön. Om utbildningen istället ses som en samhällsinvestering innebär ett orättvist betyg att avkastningen på den samfälliga investeringen blir för låg. Oavsett perspektiv får ett orättvist betyg konsekvensen att resurser slösas bort.

Rättvisa betyg och antagningen till högre utbildning

SFS anser att alla ska ges samma reella möjlighet till studier genom att likabehandling och rättssäkerhet genomsyrar antagningen. Antagningssystemet är anpassat för att kunna säkerställa en bred rekrytering samt för att kunna motverka strukturell diskriminering.

Reformer i antagningssystemet till högskolan har medfört att gymnasiebetyg har blivit allt viktigare. Avskaffandet av 25:4 regeln, förändrade antagningskvoter m.m. har bidragit till denna utveckling. Det blir därför allt viktigare att gymnasiebetygen är rättvisa för att garantera en god antagning till högskolan. Ett orättvist betyg från gymnasiet eller Komvux får därför än större konsekvenser för den studerandes möjligheter att bedriva studier på eftergymnasial nivå.

Betyg är också den urvalsmodell som har det högsta prognosvärdet för hur en individ kommer att klara av högre studier. Prognosvärdet skulle dock komma att öka om de skulle kvalitetssäkras genom en möjlighet till omprövning.

Möjligheten att ompröva betyg innebär således att antagningsprocessen till högskolan förbättras, ur ett rättsäkerhetsperspektiv men också ur ett kvalitetsperspektiv.

Rättvisa betyg är kvalitet

Det vore högst olyckligt att ställa de studerandes rättsäkerhet mot undervisningstid. I en modern rätts- och välfärdsstat borde det finnas plats för båda.

En av de viktigaste frågorna för SFS är att all utbildning håller en hög kvalitet. Bland de viktigaste aspekterna för att en utbildning ska kunna ha hög kvalitet är att den innehåller tillräckligt med lärarledd undervisning, i detta avseende är SFS och regeringen överens. Men kvalitet måste också säkras genom att betyg sätts på ett rättvist sätt. Ökad lärartäthet är ett bra verktyg för att förbättra möjligheterna att öka den aggregerade kunskapen bland de studerande. Dock är de förbättrade möjligheterna verkningslösa om inte de kan kvantifieras på ett rättvist sätt. Detta bör också tas i beaktning i beslutet om betänkandets reformförslag ska genomföras.